

**СОСТОЈБА СО ГРИП ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА,
СЕЗОНА 2021/2022
(51-ва недела, до 26.12.2021)**

Неделни податоци

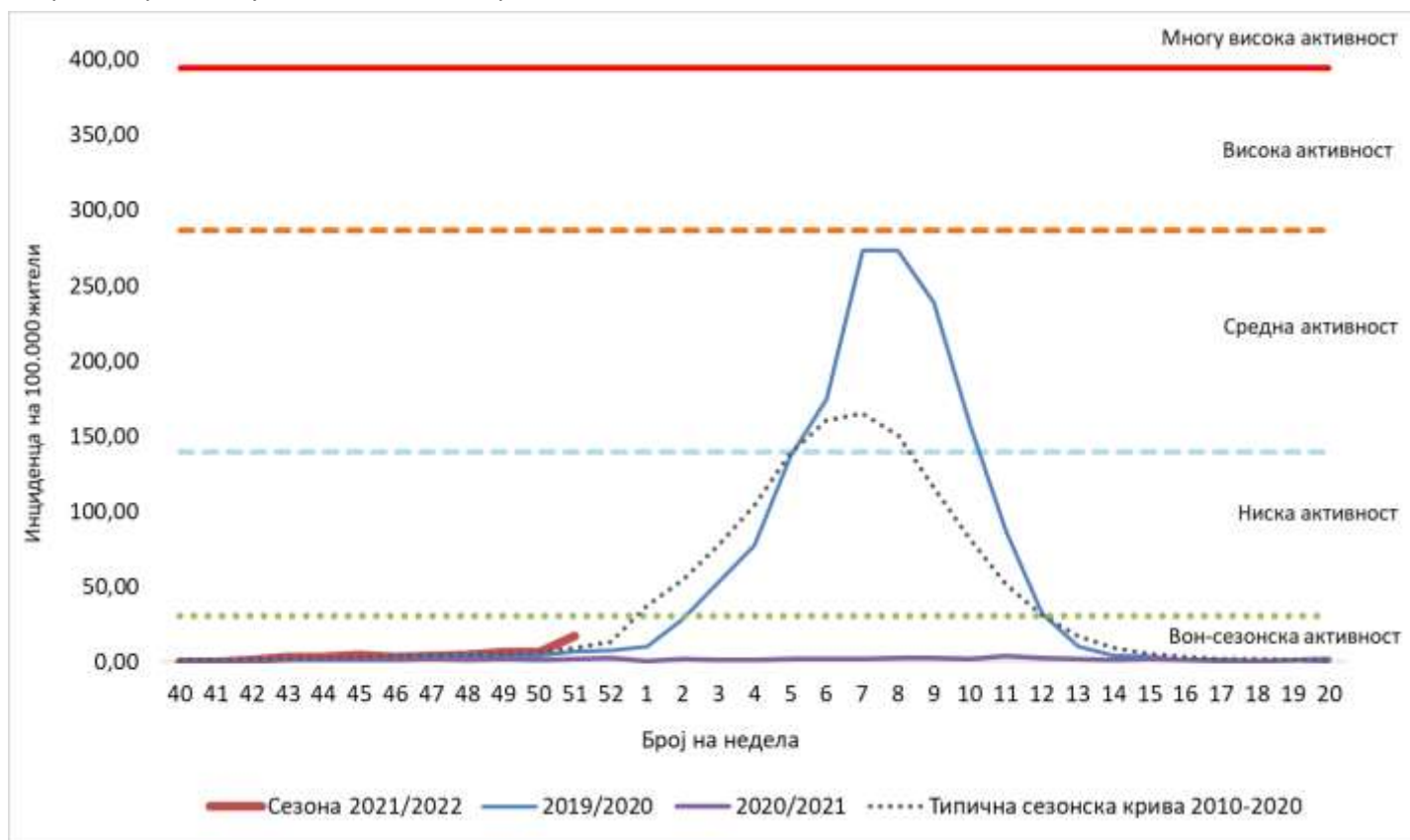
Во текот на **51-ва недела** од 2021 година (20-26.12.2021), во Република Северна Македонија пријавени се **361 (I=17,5/100.000)** случаи на групни пријави за заболени од грип/ заболувања слични на грип.

Во текот на 51-ва извештајна недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ, пристигнаа 444 материјали за лабораториско тестирање на грип од кои 2 од сентинел САРИ надзорот, паралелно тестирани за грип и COVID-19. Притоа, детектирани се 48 (10,8%) позитивни случаи од рутинскиот надзор, од нив 46 се Influenza A/H3 и два Influenza A несубтипизирани.

Бројот на пријавени лица оваа недела споредено со 51-ва недела од минатата сезона (n=35) е зголемен 10,3 пати, а во споредба со бројот за 51-ва недела од типичната епидемиска крива (моделирана од последните 10 сезони) (n=190) регистрирано е зголемување од 90,4% (Графикон 1).

Пријавената инциденца е под неделната граница на сезонската активност на вирусот на грип (I=30,9/100.000), односно сè уште не е достигнат прагот на влез во сезоната на грип (Графикон 1).

Графикон 1. Нивоа на интензитет и неделна дистрибуција на заболените од грип/заболувања слични на грип според очекувана епидемиска крива 2010-2021, сезона 2019/2020, сезона 2020/2021 и сезона 2021/2022

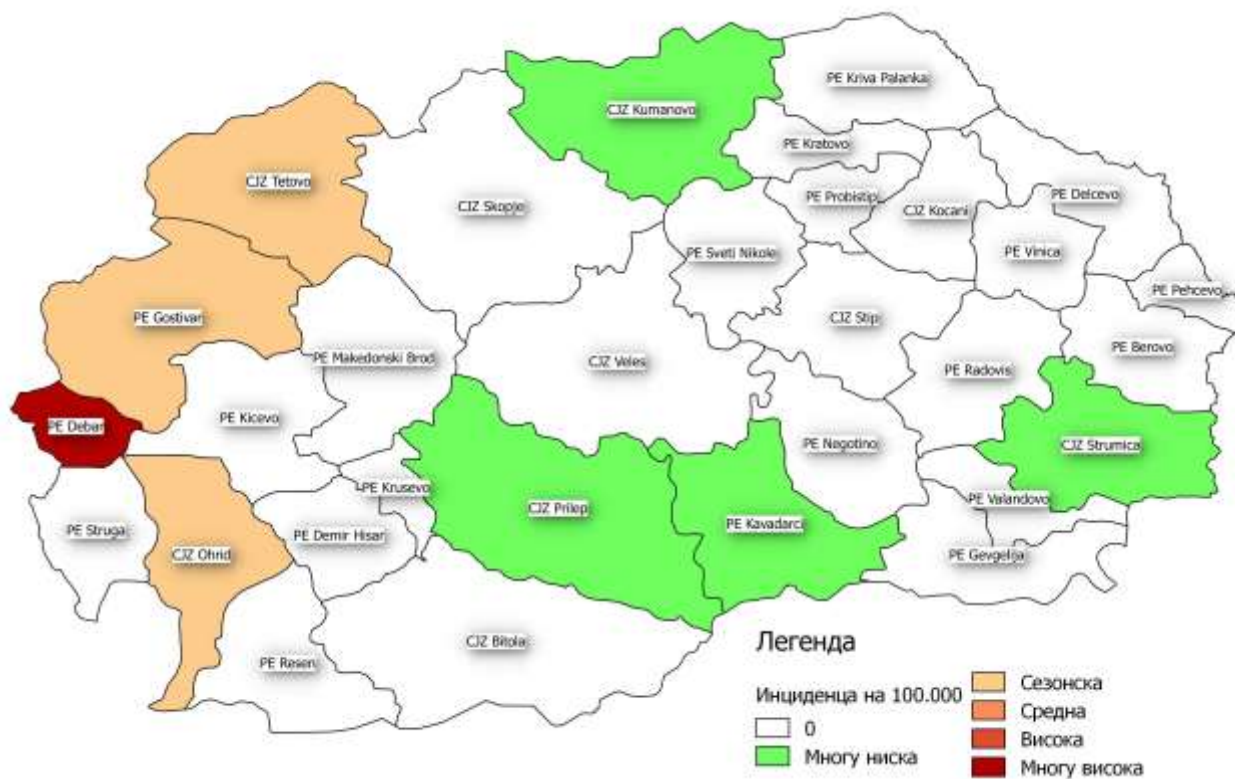

Во однос на возрасната дистрибуција, 250 лица се на возраст од 15-64 години, 70 кај деца на возраст од 5-14 години, 24 се регистрирани кај деца на возраст од 0-4 години и 17 лица на возраст над 65 години. Највисока инциденца (30,5/100.000) се регистрира кај децата на возраст од 5-14 години.

Заболените се пријавени од осум ЦЗ/ПЕ, во Дебар – 116, во Гостивар – 96, во Тетово – 75, во Куманово – 37, во Охрид – 27 и во три ЦЗ/ПЕ бројот на регистрирани е помал од 10.

Во четири извештајни единици кои пријавија случаи во текот на оваа недела се регистрира многу ниска активност на вирусот на грип, во 3 е регистрирана сезонска (ниска) активност и во една (Дебар) се регистрира многу висока активност (Картограм 1).

Картограм 1. Ниво на активност на грип според инциденца на 100.000 жители, 51 недела 2021

Кумулативни податоци

Во сезоната **2021/2022** вкупниот број на случаи на грип/ заболувања слични на грип изнесува **1.148** ($I=55,5/100.000$).

Во споредба со истиот период од минатата сезона ($n=323$), 3,6 пати повеќе во споредба со истиот период минатата сезона, а во однос на моделот од последните 10 сезони ($n=988$) се регистрира зголемување од 16,2%.

Кумулативно, заболениите се пријавени од дванаесет ЦЗ/ПЕ. Најголем број на заболени лица ($n=434$) и највисока кумулативна инциденца ($1.539,6/100.000$) е регистрирана на територијата на ПЕ Дебар. (Табела 1 во Прилог)

Во однос на дистрибуцијата на заболениите по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрастната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) - 626 случаи (43,8%), а највисока инциденца ($209,5/100.000$) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години ($n=194$). (Табела 1 во Прилог)

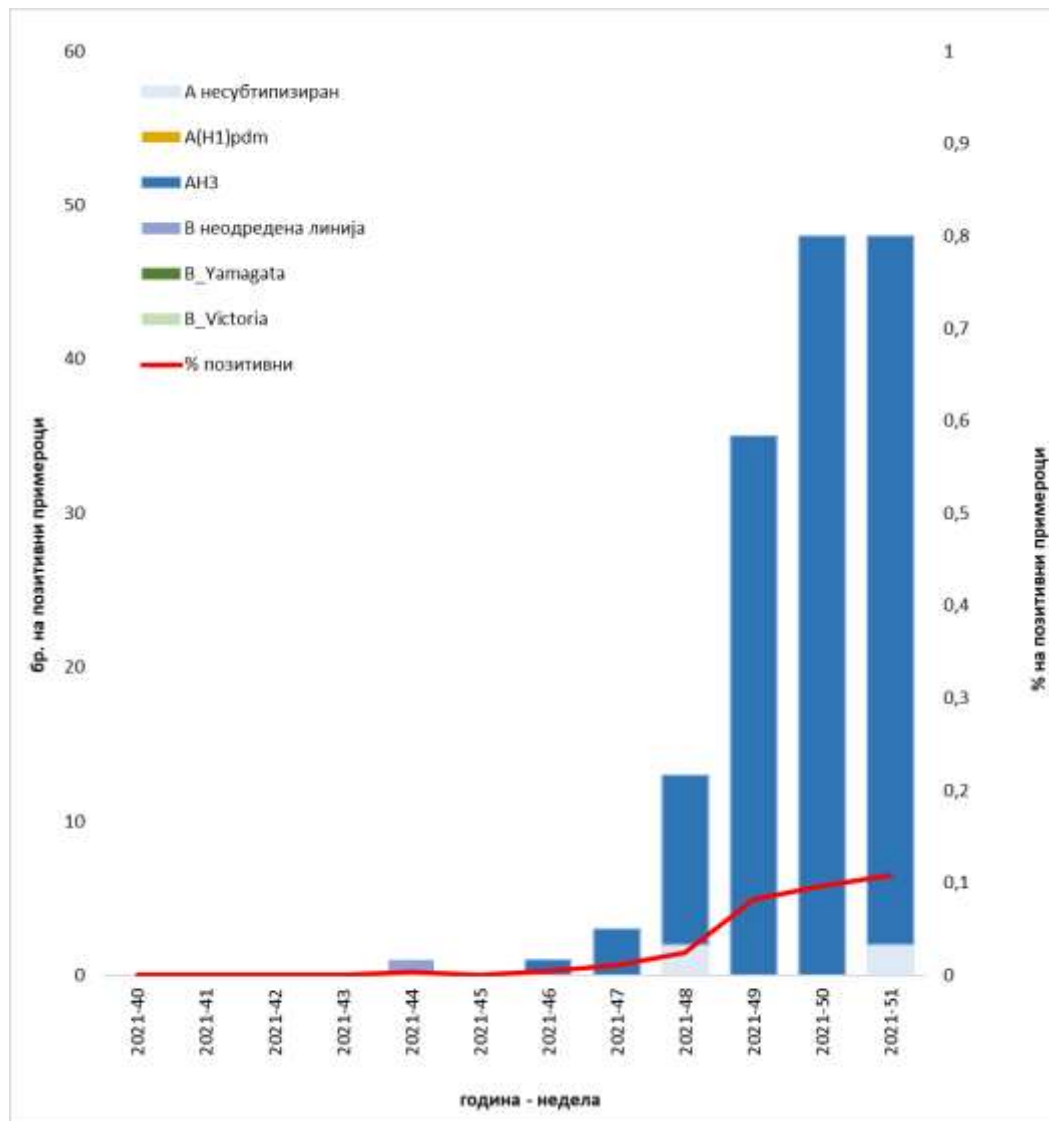
Дистрибуција на случаите од сезонски грип/ заболувања слични на грип по месеци (Табела 1 во Прилог):

- октомври – 102 случаи или 8,9%
- ноември – 307 случаи или 26,7%
- декември – 739 случаи или 64,4%

ВИРУСОЛОШКИ НАДЗОР

Од почетокот на сезоната 2021/2022, заклучно со 51-ва недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ пристигнати се 3.566 материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти за тестирање за присуство на вирусот на грип, од рутинскиот и сентинел САРИ надзорот. Регистрирани се 149 позитивни случаи, 144 Influenza A/H3, 4 Influenza A несубтипизиран и еден Influenza B. (Графикон 1)

Графикон 2. Неделна дистрибуција на број и процент на позитивни примероци на грип 2021/2022

ЕПИДЕМИОЛОШКИ КОМЕНТАР

Се забележува зголемување на бројот на заболувања слични на грип, кој сеуште е под неделната граница за сезонска активност. За прв пат оваа сезона, резултатите добиени од вирусолошкиот надзор над инфлуенца се над границата на позитивност од 10%. Согласно овие податоци, Р.С. Македонија има регионална раширеност и среден интензитет на активноста на вирусот на грип.

ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ ГРИП

Вакцинацијата против сезонски грип е најефикасна заштита од ова заболување. Институтот за јавно здравје препорачува вакцинација на целото население, особено на лица кои припаѓаат на т.н. ризични групи (согласно препораките на СЗО).

- ❖ За сезоната 2021/2022, Министерството за здравство обезбеди бесплатна четиривалентна вакцина во вкупна количина од 40.000 дози, наменета за приоритетни групи население. Дополнителни 20.000 дози на четиривалентна вакцина се обезбедени преку донација од PIVI (Partnership for Influenza Vaccine Introduction).

Вакцинацијата против сезонски грип за сезоната 2021/2022 започна на 12.11.2021 и се спроведува во Здравствените домови и/или Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици.

Според податоците од Управата за електронско здравство, од почетокот на вакцинацијата, а заклучно со затворањето на овој извештај, вакцинирани се вкупно 44.783 лица од ризичните категории население со бесплатни вакцини. (Табела 2 во Прилог)

- ❖ Дополнителни 11.900 вакцини се набавени од страна на Центрите за јавно здравје, како вакцини за останатото население кое не спаѓа во горенаведените групи, истите можат да се добијат за одреден финансиски надомест и се спроведува во Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици.

Во однос на комерцијалните вакцини, согласно достапните податоци од ЦЗ/ПЕ, вакцинирани се 4.227 лица. Најголем број од вакцинираните се на возраст од 30-64 години – 2.563 лица или 60,6%, на возраст над 65 години – 1.362 лица или 32,2%, додека на возраст од 15-29 години се вкупно 153 или 3,6%, на возраст од 5-14 години се 25 или 0,6% и од возрасната група од 0-4 години вакцинирани се 4 деца или 0,1%. Од категоријата на здравствени работници, вакцинирани се 120 лица. Нема вакцинирани бремени жени. Од вкупниот број вакцинирани, 1.364 лица (32,3%) се со историја на хронично/и заболување/а. (Табела 3 во Прилог)

Центарот за јавно здравје Велес со подрачните единици не испратија податоци во однос на вакцинирани лица со комерцијална вакцина на нивната територија.

Заклучно со 51-ва недела, во Р.С. Македонија, вакцинирани се вкупно 49.010 лица со бесплатна или комерцијална вакцина.

ЕВРОПСКИ РЕГИОН

Согласно извештајот на Flu News Europe објавен за 50-та недела 2021 година, продолжува да се зголемува активноста на вирусот на грип низ Европскиот регион, посебно во земјите од северниот и источниот дел од регионот.

- 9,5% од сите примероци од примарната здравствена заштита од пациенти со ИЛИ или АРИ симптоми биле позитивни на вирусот на инфлуенца, со доминација на Influenza A/H3.
- Прагот на почеток на епидемијата на грип обично се дефинира како две последователни недели во кои, на ниво на Европски регион, $\geq 10\%$ од пациентите биле позитивни на инфекција со вирусот на грип. По 11,7% од таквите пациенти кои биле позитивни на вирусот на грип во 49/2021 година, 9,5% позитивност е регистрирана во 50/2021 година. Со оглед на тоа колку е ова блиску до прагот, а земајќи ја во предвид и тековната пандемија со COVID-19 и нејзиното влијание врз системите за здравствена заштита, ECDC и WHO Euro сметаат дека е разумно да не се чекаат дополнителни податоци (што често води до ретроспективно зголемување стапките на позитивност од претходните недели) и да се дефинира почетокот на епидемијата на грип. Пет земји пријавија активност на сезонски грип над прагот на позитивност од 10%: Израел (66%), Ерменија (47%), Шведска (43%), Русија (35%), Молдавија (15%).
- Пријавени се хоспитализирани случаи со потврдена инфекција со вирусот на грип од единиците за интензивна нега и САРИ надзорот.
- Вирусите на грип тип А и Б се детектирани со доминација на Influenza A(H3) во сите системи за надзор и во скоро сите САРИ случаи.

Според квалитативните индикатори, во однос на интензитетот, 26 земји се на базично ниво, 8 се со низок, 2 со среден и една (Косово) со висок интензитет. Според географската раширеност, 15 земји немаат активност, 13 пријавуваат спорадични случаи, 1 пријавуви локална раширеност, 4 земји – регионална и 5 (Албанија, Норвешка, Русија и Шведска) – широка географска раширеност.

***Оддел за епидемиологија на заразни болести
Институт за јавно здравје***